

Deklaracja Sopocka

29 maja 2026 r.

W dniu 29 maja 2026 roku ministrowie spraw zagranicznych Danii, Estonii, Finlandii, Islandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Norwegii, Polski i Szwecji oraz Wysoki Przedstawiciel Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa wzięli udział w 23. Sesji Ministerialnej Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB) w Sopocie, zorganizowanej na zaproszenie Ministra Spraw Zagranicznych RP.

Rada ponownie z całą mocą potępiła nielegalną, nieuzasadnioną i niesprovokowaną wojnę napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie. Pełnoskalowa inwazja Rosji na Ukrainę, która posiada status obserwatora przy RPMB, gruntownie zmieniła sytuację związaną z bezpieczeństwem w Europie, czego konsekwencje są odczuwalne także daleko poza granicami Ukrainy. Rosja pozostaje najpoważniejszym bezpośrednim i długoterminowym zagrożeniem dla bezpieczeństwa euroatlantyckiego.

Rada podkreśliła, że Rosja, wspierana przez Białoruś, oraz osoby odpowiedzialne muszą zostać rozliczone za popełnione przestępstwa i w pełni zadośćuczynić za szkody wyrządzone Ukrainie. Istnieje potrzeba zwiększenia nacisku na Rosję celem osłabienia jej zdolności do kontynuacji swej nielegalnej wojny napastniczej, co można zrealizować poprzez skuteczne nakładanie sankcji, ściślejsze egzekwowanie wdrożonych już środków i ewentualne wprowadzanie nowych instrumentów, takich jak całkowity zakaz świadczenia usług morskich związanych z eksportem rosyjskiej energii, oparty na pełnej koordynacji z G7 i Koalicją ds. Limitu Cen (*Price Cap Coalition*) i uwzględniający dyskusje w ich ramach. Rada podkreśliła również, jak ważne jest szybkie podjęcie działań zmierzających do uniezależnienia się od importu energii z Rosji, zgodnie z REPowerEU, i odnotowała propozycje dalszego ograniczenia mobilności osób zaangażowanych po stronie Rosji w wojnę przeciwko Ukrainie, w tym poprzez wprowadzenie nowych, ukierunkowanych środków wizowych.

Rada podtrzymała zdecydowane i niesłabnące poparcie dla niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w jej uznawanych przez społeczność międzynarodową granicach, jak również dla powszechnego, sprawiedliwego i trwałego pokoju opartego na prawie międzynarodowym, w tym Kartie Narodów Zjednoczonych. Rada wspiera Ukrainę, korzystając z przyrodzonego prawa do samoobrony w obliczu nielegalnej wojny napastniczej Rosji, i podkreśla znaczenie zapewnienia zwiększonej pomocy politycznej, finansowej, gospodarczej, humanitarnej, wojskowej i dyplomatycznej. Rada wyraziła swoje zaangażowanie na rzecz wspierania poszukiwań, powrotów i reintegracji ukraińskich dzieci, które zostały nielegalnie deportowane i przymusowo przemieszczone przez Rosję, aby doprowadzić do wyciągnięcia konsekwencji za te zbrodnie i oceny prawnej indoktrynacji dzieci na terytoriach okupowanych. Rada wspólnie stwierdziła, że Ukraina ma coraz większy wkład w zapewnienie bezpieczeństwa swoim partnerom, wyrażając uznanie dla jej niezrównanej innowacyjności i doświadczenia w stosowaniu nowoczesnych technologii na polu walki. Rada podkreśliła, że żadne inicjatywy ani decyzje dotyczące Ukrainy nie mogą być podejmowane bez udziału Ukrainy.

Rada wyraziła potrzebę stosowania w regionie Morza Bałtyckiego bardziej zdecydowanych środków w odpowiedzi na agresywne działania Rosji, z którymi mierzyły się państwa członkowskie RPMB, takie jak: operacje w cyberprzestrzeni, akty sabotażu, w tym przeciwko łańcuchom dostaw w Europie, obce manipulacje informacjami i ingerencje (FIMI), ingerowanie w wybory, instrumentalizacja migracji, również poprzez działania Białorusi, zwłaszcza w związku z nielegalną presją migracyjną, oraz zakłócanie lotów, naruszanie przestrzeni powietrznej czy groźne w skutkach zakłócanie systemów nawigacji przez Rosję.

Sytuacja ta wymaga zacieśnienia współpracy między demokratycznymi państwami regionu w celu wzmocnienia odporności i poprawy bezpieczeństwa. Rada zaapelowała o podejmowanie dalszych zdecydowanych kroków wymierzonych w działania zagrażające bezpieczeństwu w regionie Morza Bałtyckiego, w tym krytycznej infrastrukturze podwodnej. Państwa Morza Bałtyckiego są zaangażowane

we wzmacnianie gotowości i intensyfikację współpracy przy jednoczesnym zapewnieniu właściwym organom krajowym zdolności do skutecznego działania. Rada pokreśliła, że realizacja memorandum w sprawie ochrony podwodnej infrastruktury krytycznej na Morzu Bałtyckim stanowi zasadniczy element tych działań. Rada wyraziła uznanie dla misji Baltic Sentry prowadzonej w ramach wzmożonej aktywności NATO za poprawę świadomości sytuacyjnej i wzmocnienie odstraszania.

Rada wyraziła głębokie zaniepokojenie dużą liczbą statków należących do floty cieni, z których wiele jest podejrzanych o brak przynależności państwowej, a niektóre korzystają z fałszywych rejestrów, i wezwała do podjęcia dalszych kroków, w tym poprzez działania dyplomatyczne wobec państw bandery. Rosyjska flota cieni, składająca się w dużej mierze z przestarzałych, niedoubezpieczonych statków, które nie spełniają norm bezpieczeństwa morskiego, jest nadal poważnym powodem do niepokoju, stwarzając znaczne zagrożenie dla bezpieczeństwa, środowiska naturalnego i gospodarki zarówno w regionie Morza Bałtyckiego, jak i na całym świecie. Podjęcie kwestii floty cieni, w tym poprzez zdecydowane działania przeciwko tworzącym ją statkom, ma kluczowe znaczenie dla ograniczenia rosyjskich dochodów z eksportu surowców energetycznych, które są wykorzystywane do finansowania nielegalnej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, a także dla zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony na Morzu Bałtyckim. W tym kontekście Rada z zadowoleniem przyjęła zorganizowanie w Sztokholmie w dniu 6 maja 2026 r. spotkania doradców prawnych poświęconego zagrożeniom wynikającym z działalności floty cieni oraz ochronie krytycznej infrastruktury podwodnej, a także podkreśliła znaczenie kontynuowania rozmów między członkami RPMB, w razie potrzeby z udziałem doradców prawnych, na temat krajowych i międzynarodowych ram prawa morza.

Rada potwierdziła niezmiennie przywiązanie do prawa morza zawartego w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), w tym do swobody żeglugi. Szczególny nacisk kładziony jest na pogłębiony dialog i bliższą współpracę z Unią Europejską. Współpraca w ramach UE, NB8++ i Grupy Zadaniowej G7/NB8++ ds. Floty Cieni pozostaje najwyższym priorytetem.

Rada podkreśliła wyjątkową rolę RPMB w zjednoczeniu wszystkich demokratycznych państw regionu oraz jako platformy dialogu politycznego na wysokim szczeblu dotyczącego polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, wymiany informacji i komunikacji w sprawach związanych z bezpieczeństwem regionu. RPMB może służyć także jako nieformalne forum prowadzenia dyskusji ad hoc poprzedzających inne spotkania regionalne. W tym zakresie Rada przyjęła z zadowoleniem organizację spotkania dyrektorów politycznych RPMB w dniu 15 stycznia 2026 r. oraz nieformalnego spotkania ministrów RPMB w Warszawie w dniu 4 marca 2026 r. Rada podkreśliła znaczenie zbliżającego się szczytu NATO w Ankarze jako okazji do pokazania jedności transatlantyckiej.

Rada wyraziła uznanie dla osiągnięć grup eksperckich, sieci i projektów w ramach RPMB oraz ich wkładu w międzysektorową integrację i odporność w regionie. Instrument Wspierania Projektów RPMB powinien być kontynuowany ze szczególnym naciskiem na bezpieczeństwo i współpracę w budowaniu odporności. W tym kontekście Rada przyjęła z zadowoleniem pogłębienie współpracy z państwami o statusie obserwatora przy RPMB, w szczególności wzmocnioną i przynoszącą wzajemne korzyści współpracę z Ukrainą.

Rada ustaliła, że jej dalsza praca będzie nadal koncentrować się na kwestiach bezpieczeństwa zarówno na szczeblu politycznym, jak i eksperckim. Konkretna współpraca powinna sprzyjać odporności państw członkowskich oraz ułatwiać skoordynowane reagowanie na bieżące wyzwania, w tym zagrożenia hybrydowe, a zarazem stanowić uzupełnienie prac innych organizacji międzynarodowych. Należy rozwijać współpracę w obszarze bezpieczeństwa cywilnego i gotowości cywilnej, w tym poprzez dialog publiczno-prywatny oraz spotkania właściwych ministrów w stosownych przypadkach. Należy przywiązywać najwyższą wagę do zwiększania świadomości i skoordynowanego reagowania w regionie w odniesieniu do FIMI jako szczególnego zagrożenia dla wszystkich członków RPMB.

Rada podkreśliła wartość udziału młodzieży w procesach podejmowania decyzji dotyczących przyszłości regionu Morza Bałtyckiego oraz odnotowała Ministerialne Spotkanie Młodzieży, które odbyło się w Warszawie w dniach 20–22 kwietnia 2026 r., i rekomendacje opracowane podczas tego wydarzenia.

Rada przyjęła do wiadomości raport przedstawiony na wniosek polskiej prezydencji przez Ośrodek Studiów Wschodnich jako kontynuację refleksji nad przyszłością RPMB w ramach przeglądu realizowanego zgodnie z Deklaracją z Vihuli z 16 maja 2025 r.

Rada zwróciła się do następczej, islandzkiej prezydencji w RPMB o kontynuowanie reformy przez wzmocnienie dialogu i współpracy w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa w oparciu o rozmowy i wspólne podstawy wypracowane podczas polskiej prezydencji w RPMB.

Rada podziękowała Polsce za udaną prezydencję w RPMB w latach 2025–2026 oraz wyraziła uznanie dla Stałego Sekretariatu Międzynarodowego za skuteczny wkład w realizację priorytetów RPMB. Rada powitała Islandię w roli państwa, które obejmie prezydencję od lipca 2026 r.